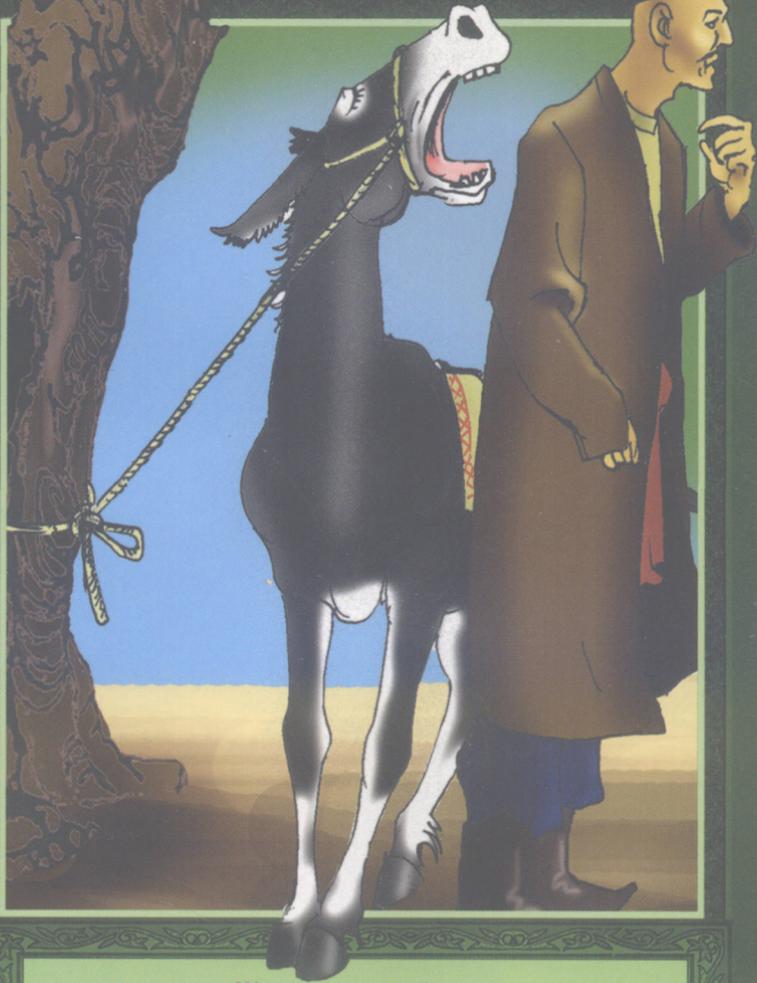

ئۇيغۇر خەلق ئەپسىلىرى

شەجاھ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق ئەدەبىياتى

«ئۇيغۇر خەلق ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇرۇنچى 2007 - يىلى

图书在版编目(CIP)数据

维吾尔民间趣闻.1: 维吾尔文/《维吾尔民间文学大典》编委会编. - 乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2007.1

ISBN 978-7-228-10841-1

I.维... II.维... III.维吾尔族 - 民间故事 - 作品集- 中国- 维吾尔语 (中国少数民族语言) IV.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第006065号

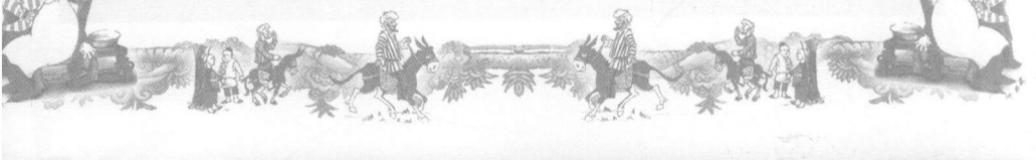
策 划: 阿布都热合满.艾白
艾合买提.伊明

责任编辑: 艾合买提.伊明
责任校对: 阿布列孜.阿巴斯
封面设计: 买买提.努比提

维吾尔民间趣闻 - 1 (维吾尔文)
《维吾尔民间文学大典》编委会编

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐解放南路348号 邮编: 830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷厂印刷
880×1230毫米 32开本 2.5印张
2007年1月第1版 2007年1月第1次印刷
印数: 1-5000

ISBN 978-7-228-10841-1 定价: 4.50元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي

ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس

مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

ئۇيغۇر خەلق لەتىپىلىرى — 1

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى

(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348-نومۇر)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى

شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

فورماتى: 880×1230 مىللىمېتىر، 1/32

باسما تاۋىقى: 2.5

2007 - يىل 1 - ئاي 1 - نەشرى

2007 - يىل 1 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تىراژى: 5000 — 1

ISBN 978-7-228-10841-1

باھاسى: 4.50 يۈەن

ئۇيغۇر خەلق ئەپغىز ئەدەبىياتىغا دائىر
55 كىتابچە نەشىردىن چىقىمى

(4.50 يۈەن)	چىن تۆمۈر باتۇر	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	ئىسكەندەر بىلەن ھۆرلىقا	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	ئالتۇن كوكۇللىق بالا	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	كەنجى باتۇر	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	كېيىك خانىش	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	مەرۋان بىلەن تەرسا	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	ياغاچ ئات	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	ئۇر، توقماق	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	چۆچۈرە بالا	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	سىرلىق چىراغ	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	شاھزادە بىلەن ئالۋاستى	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	نېيىتى ياماننىڭ قازىنى تۆشۈك	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	ئۆلەي تۇرۇپ جەننەتنى كۆرۈش	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	باتۇر قىز	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	شەيتاننىڭ تىجارىتى	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	بىلمەس تاز	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	تەلۋە كۈيىغۇل	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	كەمەك ھەييار بىلەن مۇختەر ھەييار	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	شەيتاننى ئالدىغان تاز	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	ئادەمى شەيتان	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	خىزىر نىياز	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
(4.50 يۈەن)	سېمىلىك ئالما	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۈسكەك پادىشاھ	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	قاينا، چۆگۈن	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئەقىللىق كەنجى قىز	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ھەرىكم قىلسا ئۆزىگە	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	يالتايغاق بوۋاي	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۈجە سايىسى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئەپچىلەم	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئارغىماق ماجىراسى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئىككى باينى ئەپلىگەن مالاي	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۆزگىلىۋاي بىلەن چۆرگىلىۋاي	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	يەتتە لىگىلىتاق بىلەن بىر شىگىلىتاق	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شېتىلە بىلەن پېتىلە	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	مازاقخور مازاقتا ئۆلەر	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	پادىشاھنىڭ كۈنىنى ئۇزارتىشى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئېسەكنى ئۇرۇپ خوتۇننى قورقۇتۇش	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	موللام ئوغرىنى قانداق تاپتى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	قازان تۇۋى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شاھ بىلەن شاتۇتى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق لەتىپىلىرى	1، 2، 3، 4، 5	(ھەر بىرى 4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چاقچاقلىرى (ھېسام چاقچاقلىرى)	1، 2	(ھەر بىرى 4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق مەسەللىرى	1، 2	(ھەر بىرى 4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق ئويۇنلىرى	1، 2، 3	(ھەر بىرى 4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق تېپىشماقلىرى	1، 2	(ھەر بىرى 3.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق لايىلىرى		(3.50 يۈەن)

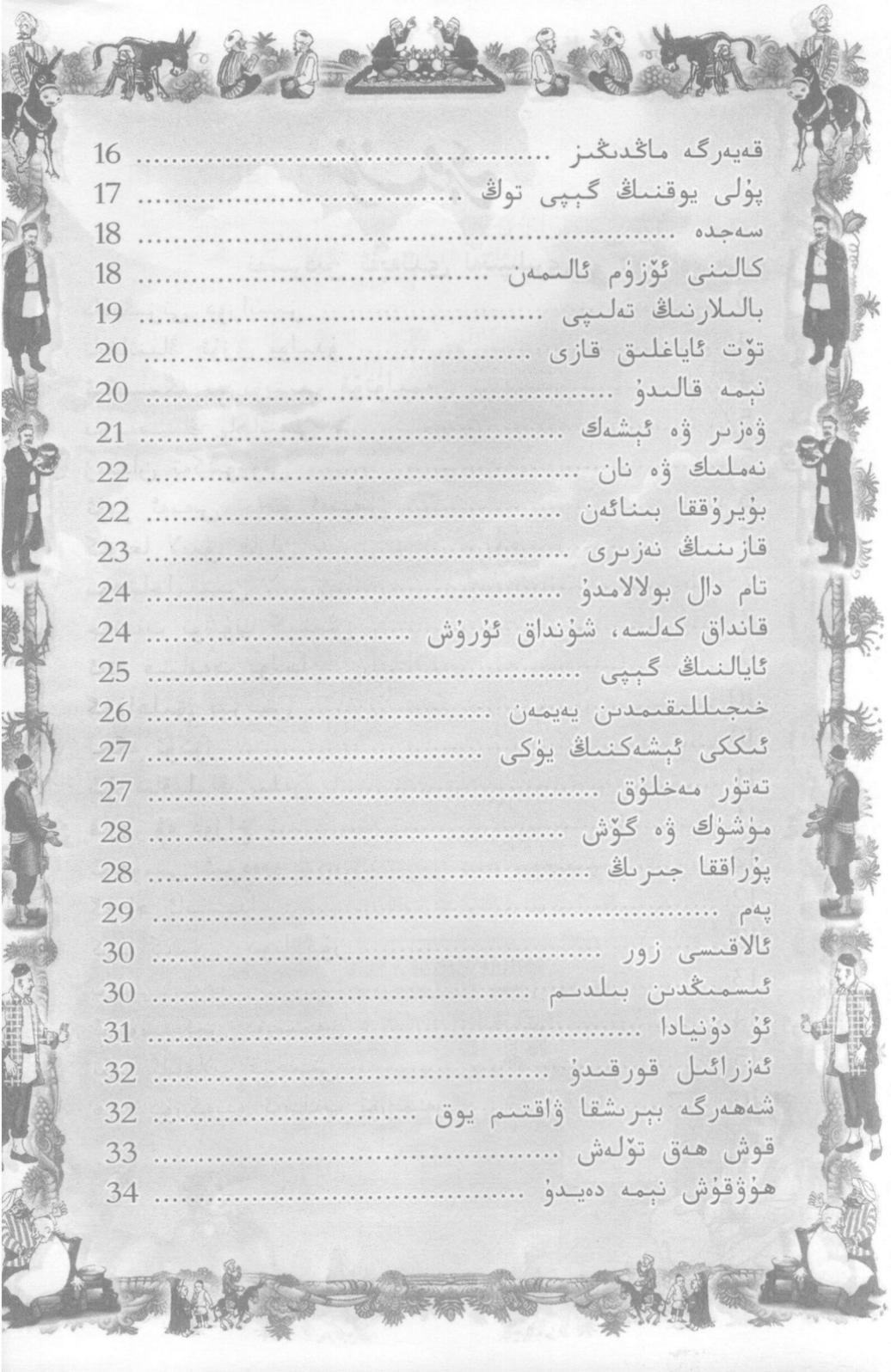
(بۇ بىر يۈرۈش 55 كىتابنىڭ ئومۇمىي باھاسى 244.50 يۈەن)

مۇنداق

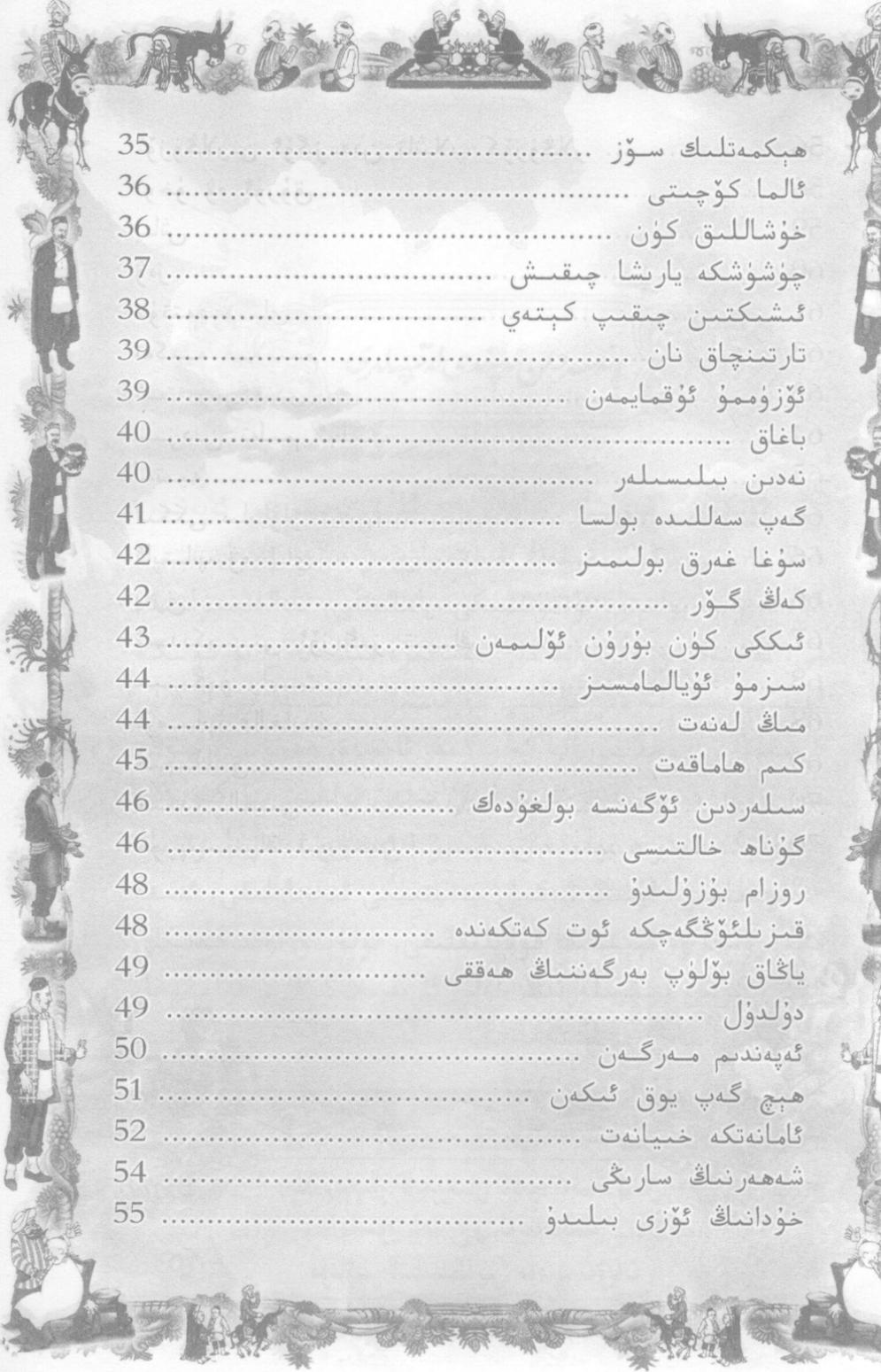
نەسرەدىن ئەپەندى لەتپىلىرى

- 3 دادىڭزنى دوراپسىز
- 4 تايغاننىڭ ئۆزى بولىدۇ
- 4 ئىگىسىگە بېرىۋېتىپ قۇتۇلمەن
- 5 بەرمەسنىڭ باھانىسى
- 5 زىندان تەكشۈرۈش
- 6 ئۈمۈ ئەمەس، بۈمۈ ئەمەس
- 7 كاۋىغا لايىق قازان
- 7 موھتاجلىقتىن
- 8 جەننەت توشۇپ كېتىش
- 9 ئەتە قىيامەت بولسا
- 10 گۇۋاھلىق بېرىش
- 10 بەيگە ئۆكۈز
- 11 شۇ ساقلىڭ بىلەن
- 11 قازى ۋە دوزاخ
- 12 ئۇيقۇمنى ئىزدەپ
- 12 گۇناھ ئانىسىدا
- 13 كونا كېپەن، كونا گۆر
- 13 ياخشى شەھەر
- 14 ئۆزۈمىكىن دەپتىمەن
- 15 تۆت ئاياغلاپ قېچىش
- 16 ھەر كۆرگەندە ئەسلەپ تۇرىمەن

- 16 قەيەرگە ماڭدىڭىز
- 17 پۇلى يوقنىڭ گېپى توك
- 18 سەجدە
- 18 كالنى ئۆزۈم ئالمەن
- 19 بالىلارنىڭ تەلىپى
- 20 تۆت ئاياغلىق قازى
- 20 نېمە قالدۇ
- 21 ۋەزىر ۋە ئېشەك
- 22 نەملىك ۋە نان
- 22 بۇيرۇققا بىنائەن
- 23 قازىنىڭ نەزىرى
- 24 تام دال بولالامدۇ
- 24 قانداق كەلسە، شۇنداق ئۇرۇش
- 25 ئايالنىڭ گېپى
- 26 خىجىللىقىمدىن يەيمەن
- 27 ئىككى ئېشەكنىڭ يۈكى
- 27 تەتۈر مەخلۇق
- 28 مۈشۈك ۋە گۆش
- 28 پۇراققا جىرىڭ
- 29 پەم
- 30 ئالاقىسى زور
- 30 ئىسمىڭدىن بىلدىم
- 31 ئۇ دۇنيادا
- 32 ئەزرائىل قورقىدۇ
- 32 شەھەرگە بېرىشقا ۋاقتىم يوق
- 33 قوش ھەق تۆلەش
- 34 ھۇۋۇقۇش نېمە دەيدۇ

- 35 ھېكمەتلىك سۆز
- 36 ئالما كۆچىتى
- 36 خۇشاللىق كۈن
- 37 چۈشۈشكە يارىشا چىقىش
- 38 ئىشكتىن چىقىپ كېتەي
- 39 تارتىنچاق نان
- 39 ئۆزۈممۇ ئوقمايمەن
- 40 باغاق
- 40 نەدىن بىلىسلىر
- 41 گەپ سەللىدە بولسا
- 42 سۇغا غەرق بولىمىز
- 42 كەڭ گۆر
- 43 ئىككى كۈن بۇرۇن ئۆلمەن
- 44 سىزمۇ ئۇيالماسىز
- 44 مىڭ لەنەت
- 45 كىم ھاماقەت
- 46 سىلەردىن ئۆگەنسە بولغۇدەك
- 46 گۇناھ خالتىسى
- 48 روزام بۇزۇلىدۇ
- 48 قىزىلئۆڭگەچكە ئوت كەتكەندە
- 49 ياڭاق بۆلۈپ بەرگەننىڭ ھەققى
- 49 دۈلدۈل
- 50 ئەپەندىم مەرگەن
- 51 ھېچ گەپ يوق ئىكەن
- 52 ئامانەتكە خىيانەت
- 54 شەھەرنىڭ سارىڭى
- 55 خۇدانىڭ ئۆزى بىلىدۇ

- 56 ئۆزۈڭلارنى ئۆگزىدىن تاشلاپ كۆرۈڭلار
- 56 توخۇ ۋە ئۇرۇق
- 59 ياش
- 60 ۋەز
- 61 مۇتتەھەم باي
- 63 تەككىيە قىلاتتىم
- 63 ئىت يىرگەندى
- 64 سىزدىن تەلىم ئېلىپ
- 65 لەتىپە
- 66 ئىككى ساماۋار
- 66 ئاپتاپ ۋە ئاي
- 66 پەرق
- 67 ئەمدىكىسىنى ئۆزىڭىز تىپىڭ
- 68 سېنىڭمۇ راست
- 68 ئۇسساپ قالغاندۇ
- 69 خىجىللىق
- 70 جىگدە تالقىنى
- 70 شورپىسىنىڭ شورپىسى

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن
 مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
 مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

پىلەر ئۇيغۇرلاردىن باشقا، ئوتتۇرا ئاسىيا، كىچىك ئاسىيا،
ئەرەبىستان، ئوتتۇرا ۋە يېقىن شەرق خەلقلەرى ئارىسىدىمۇ
كەڭ تارقالغان.

نەسىردىن ئەپەندى لەتپىلىرىنىڭ تېمىسى بەكمۇ كەڭ،
مەزمۇنى چوڭقۇر. بۇ لەتپىلەر زور ئىجتىمائىي زىددىيەتلەر-
دىن تارتىپ نۇرمۇشتىكى ئۇششاق مەسىلىلەرگىچە بولغان
ئىنتايىن كەڭ تېماتىك مەزمۇنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ. بۇ لەت-
پىلەر فېئوداللىق جەمئىيەتتىكى ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى
ھۆكۈمران تەبىقىلەرنى، پادىشاھ، ھاكىم، بەگ، قازىغا ئوخ-
شاشلارنى پاش قىلىپ، ھەجۋىي قامچىسى ئاستىغا ئالغان؛ دد-
نىي ئاسارەت ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ، ئىدىيىۋى ئەركىن-
لىكنى تەرغىب قىلغان؛ شۇنداقلا جەمئىيەتتىكى ئادالەتسىز-
لىك، پارىخورلۇق، جازانخورلۇق، ئىككى يۈزلىمىلىك، چېپ-
قىمچىلىق، كۆرەلمەسلىككە ئوخشاش ھادىسىلەرنى مەسخىرە
قىلىپ سۆككەن؛ ئەخمەقلىق، نادانلىق ئۈستىدىن قاتتىق
كۈلگەن. ئەپەندى لەتپىلىرى جەمئىيەتنىڭ ئىللەتلىرىنى
پاش قىلىپلا قالماستىن، ئەمگەكچى خەلققە مەسلىھەت بې-
رىپ، ئەقىل ئۆگىتىدۇ. بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، خۇددى «ئەق-
لىيە سۆزلەر» گە ئوخشاش ئالاھىدە تەربىيىۋى ئەھمىيەتكە
ئىگە. شۇنىڭ ئۈچۈن ئەپەندى ئوبرازى خەلقنىڭ دۈشمەنگە
قارشى قورالى ۋە قامچىسى، خەلقنىڭ دوستى ۋە مەسلىھەت-
چىسى سۈپىتىدە ئەمگەكچى خەلقلەر ئارىسىدا ئەسىرلەر بويى
مەڭگۈ قېرىماس ئوبراز بولۇپ ياشاپ كەلمەكتە.

دادىڭىزنى دوراپسىز

پادىشاھ چوڭ مەدرىسىدە ئوقۇپ كەلگەن ئوغلىنى
ئەپەندىگە ماختاپ:

— شاھزادىمىز شۇنچىلىك كامالەتكە يەتتىكى،
كوڭۇلگە پۈككەننىمۇ بىلەلەيدۇ، — دەپتۇ.
ئەپەندىم:

— پادىشاھىئالەم، شاھزادىنى كوڭۇلگە پۈككەندىن
ئەمەس، ئاۋۋال مۇشتۇمغا تۈگكەندىن بىر سىناپ كۆرەي-
لى، — دەپ ئۈزۈكىنى مەھكەم سىقىملاپ شاھزادىگە
كۆرسىتىپتۇ:

— قېنى، شاھزادەم، قولۇمدىكى نېمە؟
شاھزادە نېمە دېيىشنى بىلەلمەي گاڭگىراپ قاپتۇ.
ئەپەندىم:

— بەلگىسىنى ئېيتىپ بېرەي، ئۆزى دۈگىلەك، ئوت-
تۇرىسى تۆشۈك، ئۇ نېمە؟ — دەپ سوراپتۇ.
— ھە، بىلىدىم، — دەپتۇ شاھزادە، — قولىڭىزدىكى
تۈگمەن تېشى.

ئەپەندىم دەرھال:

— ئەقلىڭىزگە بارىكالا، خۇددى دادىڭىزنى دوراپ-
سىز، — دەپ چىقىپ كېتىپتۇ.

تايغاننىڭ ئۆزى بولىدۇ

شەھەرنىڭ بىر بېخىل بېيى ئەپەندىگە بىر تايغان
ئىت سېتىپ ئەكېلىپ بېرىشنى بۇيرۇپتۇ. ئەپەندىم ئۇنىڭ-
غا سېمىز، يوغان بىر ئىت ئەكېلىپ بېرىپتۇ. باينىڭ
ئاچچىقى كېلىپ:

— ئەپەندىم، مەن سىزگە تايغان ئەكېلىپ بېرىڭ
دېگەندىمغۇ! — دەپتۇ.

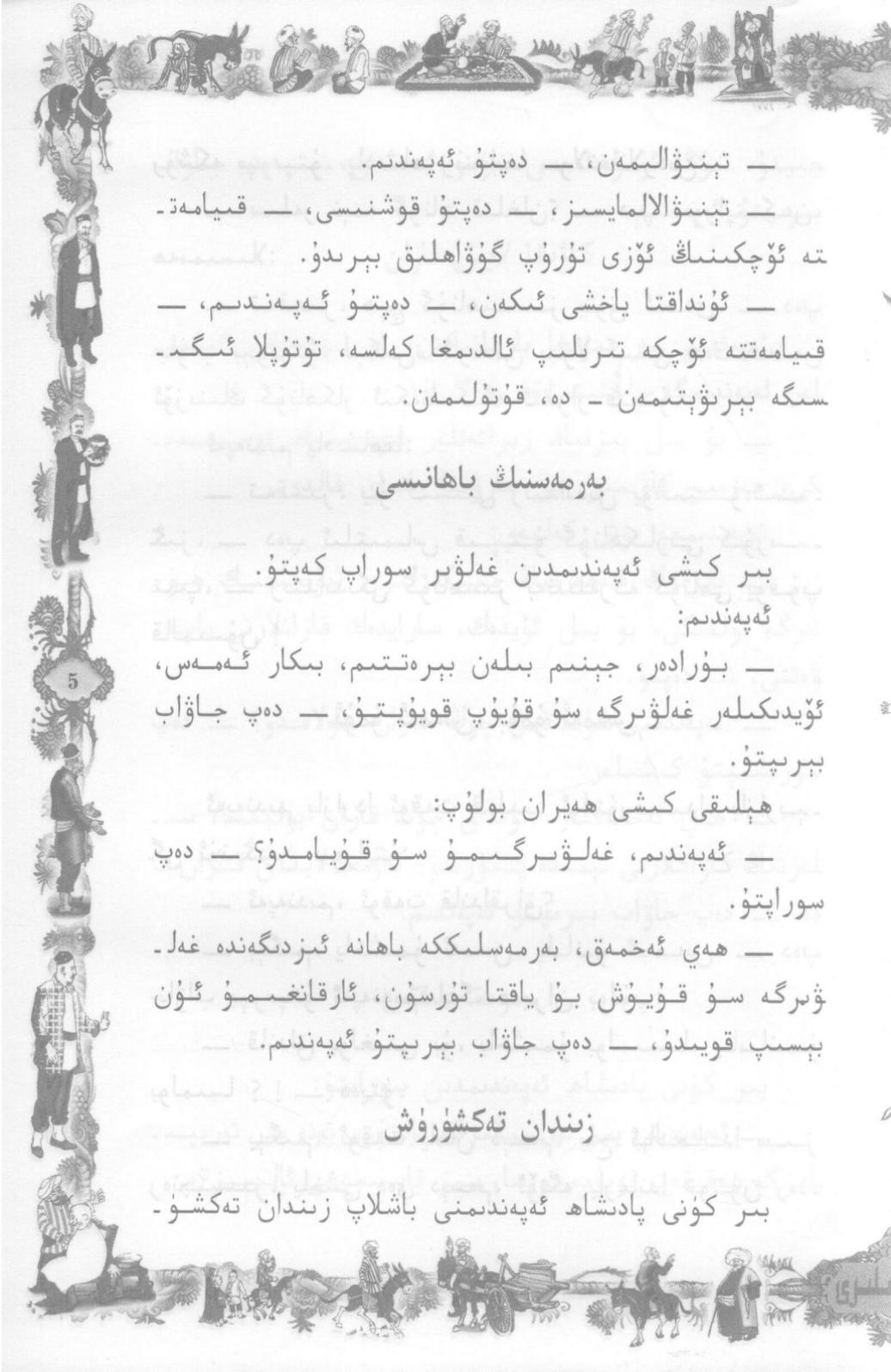
— رەنجىمىسلە، باي، بۇ ئىت ئۆيلىرىدە بىر
ھەپتىلا تۇرسا، ئورۇقلاپ تايغاننىڭ ئۆزى بولىدۇ، —
دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

ئىگىسىگە بېرىۋېتىپ قۇتۇلمەن

ئەپەندىم نامراتچىلىقتىن قۇربان ھېيتتا قۇربانلىق
قىلالماپتۇ. ئۇ نامازدىن قايتىپ كېلىۋاتسا، كوچىدا بىر
ئۆچكە يۈرگەنكەن، ئۇنى تۇتۇپ قۇربانلىق قىلىپ، سويۇپ
يەپتۇ. بۇنى بىلگەن قوشنىسى ئەپەندىگە:

— ئەپەندىم، قىيامەتتە ئۆچكىنىڭ سورىقى بولسا،
قانداق قىلىسىز؟ — دەپتۇ.

— تېنىۋالىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— تېنىۋالمايسىز، — دەپتۇ قوشنىسى، — قىيامەت-
تە ئۆچكىنىڭ ئۆزى تۇرۇپ گۇۋاھلىق بېرىدۇ.
— ئۇنداقتا ياخشى ئىكەن، — دەپتۇ ئەپەندىم، —
قىيامەتتە ئۆچكە تىرىلىپ ئالدىمغا كەلسە، تۇتۇپلا ئىگد-
سىگە بېرىۋېتىمەن — دە، قۇتۇلمەن.

بەرمەسنىڭ باھانىسى

بىر كىشى ئەپەندىدىن غەلۋىر سوراپ كەپتۇ.
ئەپەندىم:

— بۇرادەر، جېنىم بىلەن بېرەتتىم، بىكار ئەمەس،
ئۆيدىكىلەر غەلۋىرگە سۇ قويۇپ قويۇپتۇ، — دەپ جاۋاب
بېرىپتۇ.

ھېلىقى كىشى ھەيران بولۇپ:
— ئەپەندىم، غەلۋىرگىمۇ سۇ قويامدۇ؟ — دەپ
سوراپتۇ.

— ھەي ئەخمەق، بەرمەسلىككە باھانە ئىزدىگەندە غەل-
ۋىرگە سۇ قويۇش بۇ ياقتا تۇرسۇن، ئارقانغىمۇ ئۇن
بېسىپ قويىدۇ، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

زىندان تەكشۈرۈش

بىر كۈنى پادىشاھ ئەپەندىمنى باشلاپ زىندان تەكشۈ-

رۈشكە بېرىپتۇ. پادىشاھ زىندانغا سولانغانلاردىن:
— سىلەر نېمە گۇناھ قىلغان؟ — دەپ سوراپتىكەن،

ھەممىسىلا:

— تەقسىر، ھېچ گۇناھىمىز يوق ئىدى، — دەپ
جاۋاب بېرىپتۇ. لېكىن، ئارىدىن بىرلا كىشى ھەقىقەتەن
ئۆزىنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىگە ئىقرار قىپتۇ.
ئەپەندىم پادىشاھقا:

— تەقسىر، بۇ كىشىنى زىنداندىن بوشتىۋەتسىد-
غىز، — دەپ ئىلتىماس قىپتۇ گۇناھكارنى كۆرسىد-
تىپ، — زىنداندىكى گۇناھسىز بەندىلەرگە گۇناھى يۇقۇپ
قالمىسۇن!

ئۇمۇ ئەمەس، بۇمۇ ئەمەس

ئەپەندىم بازاردا ئوقەت قىلىپ ئولتۇرغىنىدا، بازاربى-
گى ئۇنىڭدىن سوراپتۇ:

— ئەپەندىم، ئوقەت قانداقراق؟
— بېگىم، ياخشىمۇ ئەمەس، يامانمۇ ئەمەس، — دەپ

جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم. بەگ ھەيران بولۇپ:

— قانداق بولغىنى بۇ، ياخشىمۇ بولمىسا، يامانمۇ
بولمىسا؟! — دەپتۇ.

— بېگىم، ئوقەت يامان دېسەم، باج ئالغاندا سىز
رەنجىيسىز، ياخشى دەي دېسەم، ئۆيگە بارغاندا خوتۇن رەز-

جىدۇ، شۇڭا ئۇمۇ ئەمەس، بۇمۇ ئەمەس، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

كاۋنغا لايىق قازان

ئەپەندىم بىر يېزىغا بارغانىكەن، ئۇ يېزىدىكى كىشىلەر ئەپەندىمگە ماختىنىشقا باشلاپتۇ: — بۇ يىل بىزنىڭ زىرائەتلەر شۇنچىلىك ئوخشىدىكى، ھەربىر كاۋىمىز بىر ھارۋىغا پاتماي قالدى.

ئەپەندىممۇ بوش كەلمەي: — بىزنىڭ شەھەرنىڭ مىسكەرلىرى شۇنچىلىك ھۈنەرگە تولدىكى، بۇ يىل ئۆيدەك، سارايدەك قازانلارنى ياسىدۇ ۋەتتى، — دەپتۇ.

— ئەپەندىم، شۇنداقمۇ چوڭ قازان بولامدۇ؟ — دەپ سورىشىپتۇ كىشىلەر.

— ھەي ئەخمەقلەر، ئۇنداق چوڭ قازان بولمىسا، سىلەرنىڭ كاۋاڭلارنى نېمىدە پىشۇرىدۇ؟ كاۋنغا لايىق قازان — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

موھتاجلىقتىن

بىر كۈنى پادىشاھ ئەپەندىمدىن سوراپتۇ: — ئەپەندىم، بىر تەرىپىڭىزگە ئالتۇن، يەنە بىر تەرىپىڭىزگە ھەقىقەت قويۇپ قويسا، سىز قايسىسىنى ئالىسىز؟